

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. IV. An in Christo sint duæ Naturæ & una persona.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

materia de Trinitate, ubi ex professo ostendunt, & nos quoque ostendimus h. i. de Trinit. quest. 1. contra Arianos, secundam Personam, & consequenter Christum esse verum Deum.

Probatur III. ex communibus notis fidei, & ex specialibus hujus mysterii, ut sunt miracula, tum ab ipso Christo, tum à Christianis facta in confirmationem divinitatis ipsius: quæ faciunt etiam illud Paganis evidenter credibile. Accedit, quòd tum hoc mysterium, tum etiam alia, fuerint tanto autè tempore prænuntiata per oracula Prophetarum & Sybillarum, ac tam manifestè impleta: quæ tamen constat non esse conficta à Christianis, quòrum ne quidem nomen adhuc erat audiatum. Urget hoc eleganter Augustinus 18. de Civit. cap. 46. Theodoretus Orat. 1. de Providentia.

Dico II. Messias est etiam verus homo. Est de fide contra Manichæos, aliosque Hæreticos asserentes Verbum divinum assumptisse corpus phantasticum; adeoque tantum apparenter fuisse hominem, natum, passum, resuscitatum &c. Est etiam contra Anabaptistas negantes Christum habuisse veram carnem ex Virgine assumptam, sed habuisse caelestem & divinam ex Patris essentia genitam teste Bellarmino lib. 3. de Christo c. 1. Denique docuerunt & putarunt Ariani in Christo non esse veram animam, sed Verbum (quod sentiebant non esse Deum, sed supremam creaturam) ei fuisse loco animæ.

Sed Catholica veritas semper fuit in Ecclesia credita, in Symbolis fidei expressa, & in pluribus Conciliis definita. Cui etiam consentiunt Judæi, quibus nihil certius fuit, quam Messiam fore verum hominem ex semine Abrahæ & femore Jacob, filium David: prout in Prophetis clarè continetur. Verùm quia Manichæi vetus Testamentum non admittunt.

Probatur ex Ioan. 1. Verbum caro factum est. Et cap. 8. Quæritis me interficere hominem &c. Ad Rom. 5. Si unius delicti multi mortui sunt, multo magis gratia Dei & donum in gratia unius hominis Iesu Christi in plures abundavit. Et alibi passim dicitur homo & filius hominis. Quæ loca semper in sensu proprio sunt intellecta. Et merito: non si in rebus ad fidei fundamentum spectantibus Scriptura loqueretur ambigüe, vel secundum apparentiam, omnia essent incerta, falsisque interpretationibus exposita.

Deinde idem convincit tota Historia Evangelica, in qua describitur Christi genealogia, conceptio, nativitas ex Virgine, vita in terris acta: scribitur locutus fuisse, ambulasse, fatigatus fuisse, comedisse, flevisse, multa tormenta, mortemque crucis subivisse. Ipse etiam Christus Matth. 26. de seipso ait: Tristis est anima mea usque ad mortem &c. Et Ioan. 12. Nunc enim mea turbata est. Et

Luca 24. Videste, quia spiritus carnem & ossa non habet, sicut me videtis habere. Quibus significat se habere veram animam & verum corpus. Denique dem satis convicit finis Incarnationis: nam si non esset verus homo, genus humanum redimere non potuisset, utpote incapax omnis meriti & satisfactionis. Quo argumento passim utuntur Patres.

Dices: Ad Philipp. 2. dicitur Christus in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo. Resp. Scripturam loqui de similitudine, non tantum apparenti, sed verè, scilicet in specie humana; prout intelligitur quod Genes. 5. dicitur Adam genuisse filium ad imaginem & similitudinem suam. Deinde cum Chrysostomo & aliis Patribus vox homo explicari potest de puro homine ex femine viri concepto & peccatis obnoxio; talis enim videbatur Christus, sed non erat.

QUÆSTIO IV.

An in Christo sint dua Nature, & una Persona?

Nestorius Patriarcha Constantinopolitanus (cui præter plures Græcos ad hæsit aliquamdiu B. Theodoretus; quamvis postea in Concilio Calcedonensi aE. 8. errorem suum retractaverit) tempore Innocentii I. docuit in Christo esse duas personas, divinam & humanam, sicut in ipso sunt duæ integræ naturæ. Unde dicebat inter illas personas tantam esse moralem seu accidentalem unionem; ex qua proinde non resultaret quid usum substantiale, sed potius complexum accidentale, quod uno nomine appellatur Christus. Conjunctionem autem illam explicabat per hoc. Primum, quòd persona Verbi divini speciali quadam ratione habitabat in persona hominis tamquam in suo templo. Secundò, quòd Verbum & ille homo erant invicem amore conjunctissimi. Tertio, quòd persona humana erat instrumentum quo utebatur Verbum Dei ad patranda miracula & egregias operationes. Quarto, quòd Verbum isti homini participaverit nomen & dignitatem suam, ut vocaretur, coleretur & adoraretur tamquam Deus & Dei filius, non propter seipsum, sed propter Verbum conjunctum, sicut adorantur Dei imagines. Quare dicebat purum hominem esse ex Maria natum; quæ proinde dici non possit Deipara. Similiter passionem, mortem & resurrectionem solisti homini ex Virgine nato, nullatenus autem Deo censabat posse attribui.

Hunc errorem dum acriter impugnavit Entiches Abbas cujusdam Monasterii Constantinopolitani tempore Leopis I. lapsus est in extremè oppositum (cui adhuc Dioscorus Episcopus Alexandrinus, homo flagitio-

Atque ex notis fidei

23. Messias est etiam verus homo

Vi semper Ecclesia credidit

Propheta prænuntiavit

24. Scriptura novi Testamenti patenter expressit

Totaque Historia Evangelica convincit

Vi & sui Incarnatio

Quo fuit Christus causatur in similitudinem

In est per De

In est Sy

25. Nestorius in Christo persona

Ido est

nic qu re seq

26. Nestorius dicitur

Quaest. IV. An in Christo sint duae naturae & una persona. 9.

in Christo
unicam na-
turam,

fragitiosissimus docens, quod sicut in Christo tantum est una persona, sic etiam tantum sit una natura, ignorans, quomodo unitas personae necessarii asserenda cum pluralitate naturarum consisteret. Unde ex divina & humana censuit factam esse unam naturam; idque conversione divinitatis in carnem, vel (ut Alii putant ipsum sensisse) conversione humanitatis in divinitatem, vel (ut eius mentem explicant Alii) transmutatione utriusque in tertiam naturam; & hoc vel mixtione, prout elementa transmutantur in corpus mixtum; vel compositione, prout ex materia, prima & forma fit compositum physicum. Alii denique censent ipsum (quod est commune Haereticis) in expositione sui erroris sibi non satis constituisse.

torum seu personarum. Unde dicta propositio post longam controversiam fuit in Concilio Calcedonensi admissa. Et Gelafius Papa can. Sancta Romana d. 15. praefatam S. Leonis Epistolam canonizat, Cujus (inquit cum Synodo Romana) textum quisquam si usque ad unum iota disputaverit, & non eam in omnibus venerabiliter receperit, anathema sit.

Christo aliud pati, aliud miraculis coruscantem.

Dices II. Filii debent parentibus esse consubstantiales, eisque posteriores: atqui Christus Deus non est Virgini consubstantialis, estque ea prior tota aeternitate: ergo Christus Deus non est filius Virginis, nec ipsa est Deipara: sed sunt duae personae filius Dei, & filius Virginis. Resp. filios debere parentibus esse consubstantiales, nec posteriores esse secundum naturam, quam ab illis acceperunt, ac proinde cum Christus Deus acceperit naturam humanam a Virgine, est secundum illam consubstantialis, ac Virgine posterior, adeoque vere & proprie est illius filius; prout definivit Concilium Ephesinum, & Synodus V. Collat. 8. can. 6. contra impiissimum Nestorium asserentem, quod B. Virgo sit, non Theotocos seu Deipara, sed solum Christotocos seu Christopara.

Christus quia filius Virginis est ei consubstantialis, ac posterior.

27. In Christo est unica persona, Deus homo,

Juxta Consilia & Symbola Ecclesiae.

25. Nestorianus Christi

Idemque patet ex Scriptura,

Dico I. In Christo tantum est una Persona, quae verè & substantialiter est Deus homo. Est de fide ex Concilio Ephesino, quod specialiter contra Nestorium fuit congregatum, aliisque pluribus Conciliis. Idem patet ex Symbolis fidei: nam in Symbolo Apostolorum ille qui est unicus filius Dei, dicitur natus ex Virgine, passus &c. Symbolum Constantinopolitanum dicit: Unum Dominum Jesum Christum natum ante omnia secula, qui incarnatus est ex Maria Virgine, crucifixus &c. Et clarissime in Symbolo Athanasii dicitur: Qui licet Deus sit & homo, non duo tamen, sed unus est Christus ..... unus omnino non confusione substantiae, sed unitate personae.

Eadem veritas colligitur ex Scriptura, quae unum & eundem a se ipse rei existentem vocat Deum & hominem, & quae in uno loco dicit de Deo vero, in alio dicit de vero homine: quod non rectè fieret, si non una, sed duae essent personae accidentaliter tantum unitae. Confirmatur, quia duae substantiae integræ, accidentaliter tantum unitae, non denominant se invicem substantialiter, sed tantum accidentaliter; v. g. homo non dicitur vestis, sed vestitus; & proinde juxta sententiam Nestorii non rectè Deus diceretur homo, aut contra.

inconveniens quia ex errore Nestorii sequuntur.

Probatur insuper: quia ex sententia Nestorii sequitur totam Trinitatem esse incarnatam, cum unio accidentaliter quam Nestorius ponit inter divinitatem & humanitatem Christi, non magis respiciat Verbum, quam Patrem & Spiritum sanctum. Deinde sequeretur multos alios Sanctos fuisse à Deo assumptos: cum inter hos & Deum similes accidentales uniones intercesserint. Denique secundum fidem Christus est simpliciter unus; cum tamen juxta sententiam Nestorii deberet simpliciter dici duo, utpote duplex suppositum completum.

28. distinctio naturarum dicitur in

Dices I. Leo Papa Epist. 10. ad Flavianum c. 4. ait de Christo: Aliud coruscans miraculis, aliud succumbit injuriis. Resp. hoc posse dici ob distinctionem naturarum; quamvis alius masculinè significaret distinctionem suppositi-

Dico II. In Christo fuerunt duae naturae integræ & inconfusae, scilicet humana & divina. Est de fide contra Eutichianos & quosdam iis affines Haereticos. Probatur I. quia nisi haec duae naturae in Christo essent integræ & inconfusae, Christus non esset verus Deus aut verus homo: quod est contra Scripturas. Similiter plurimae Scripturae de Christo agentes non possunt verificari nisi ratione divinae naturae, v. g. quod sit equalis & unum cum Patre &c. Aliæ non nisi ratione humanae naturae, v. g. quod sit minor Patre, natus ex Virgine, fatigatus &c.

29. In Christo sunt duae naturae inconfusae, divina & humana;

Alii Christum non fore verum Deum aut verum hominem.

Probatur II. ex Concilio, Calcedonensi (quod fuit contra oppositam haesim congregatum) act. 5. Synodo V. & VI. & pluribus aliis. Quibus adde Symbolum Athanasii supra relatam, & omnes sanctos Patres, quorum multi referuntur in Concilio II. Hispanensi cap. ultim.

Probatur III. Quia juxta sententiam Eutichianorum, deberet tota Trinitas dici incarnata; cum immutatio ista affecerit immediate ipsam divinitatem, & tamen non Pater aut Filius, sed Verbum caro factum est. Joan. I.

Totaque Trinitas dicenda foret incarnata.

Probatur IV. Quia evidenter repugnat naturae divinae, ut per transmutationem aut mixtionem fiat una cum natura humana, ut per se patet. Per compositionem etiam duae naturae integræ (quales sunt divina & humana) non possunt coalescere in unam tertiam, ut apud omnes Philosophos est indubitatum, qui censent hippocentaurus esse entia fictitia & chymica. Confirmatur: quia Christus tunc nec esset Deus, nec esset homo, sed illa tertia natura, sicut homo

Figmentum quoque Eutichianorum de confusione naturarum implicat.

mo non est corpus vel anima. Si autem humanitas verteretur in divinitatem, non esset homo; si divinitas in humanitatem, non maneret Deus. Quare dicendum est cum Catholicis in Christo remanere duas naturas distinctas, quæ tamen statuunt unum Christum sive personam, intercedente eadem personalitate Verbi, quæ divinitatem Christi naturam intrinsecè, humanam verò extrinsecè loco personalitatis propriæ terminat.

Retinenda proinde doctrina Catholicæ: quæ declaratur.

30. Verbum non conversione, sed assumptione caro factum.

Dices I. Ioan. 1. dicitur: Verbum caro factum est: ergo verum est in carnem. Resp. Neg. Conseq. nam (ut rectè Gregorius l. 9. Epist. 61.) Verbum carnem dicimus factum, non immutando quod erat, sed suscipiendo quod non erat.

Explicantur Athanasius & Cyrillus.

Dices II. Cyrillus lib. 1. de Recta fide ad Reginas non longè à principio ex Athanasio ait: Constat etiam ipsum esse filium Dei, & Deum secundum spiritum, & filium hominis secundum carnem; non duas naturas & unum filium, unam quæ adoratur, & unam quæ non adoratur, sed unam naturam Dei Verbi incarnatam & adorabilem cum carne sua unâ adoratione. Resp. Patres istos tantum negasse plures naturas subsistentes diversis subsistentiis; adeoque sic divisas, ut una adoraretur & non altera; prout dixit Nestorius. Alioquin de mente Athanasii contrariâ Euticheti clarè constat ex Symbolo ejus, in quo ait de Christo: Unus autem non conversione divinitatis in carnem &c. Similiter de mente Cyrilli constat ex lib. de Incarnat. c. 12. & Epist. ad Ioannem Antiochenum, quæ lecta fuit in Concilio Chalcedonensi, per quam error Eutichetis manifestè convincitur. Ideoque lectâ hæc Epistola fuit parvipensa allegatio Hæreticorum, in quorum favorem aliquid quædam verba supradictis similia retulerat Eustachius Episcopus Veritensis; quæ tamen præcisè apud Cyrillum non reperiebantur. Immo sensum catholicum satis indicant verba objecta, dum Cyrillus ait: Unam naturam Dei Verbi adorabilem cum carne sua.

31.

Arguitur ex dualitate naturarum sequi in Christo dualitatem personarum. Respondetur juxta opinionem statuentem personalitatem creatam in modo posito realis superaddito.

Dices III. Si in Christo sint duæ naturæ completæ, etiam essent duæ personæ admittendæ: cum persona nihil sit aliud, quàm substantia rationalis completa. Resp. Neg. Seq. Ad probationem plurimi probabiliter respondent, personam etiam creatam ultra naturam completam importare entitatem aliquam modalem, quæ substantia vel personalitas dicitur, & naturam incommunicabilem reddit; prout etiam cernitur in personis divinis triplex positiva personalitas. Quæ entitas cum non sit assumpta à Verbo, sed vices illius suppleverit Verbi personalitas, patet quomodo in Christo possit esse duplex natura & una persona.

Opposita sententia præfertur.

Scotus tamen 3. d. 1. q. 1. & alibi, & plures Recentiores longè verius censent personam creatam nihil esse aliud quàm naturam rationalem completam per se subsistentem, id est, non unquam de facto alteri

à quo dependeat; sive (ut Quidam loquuntur) quæ proprietates individuales habeat tamquam suas, & non alterius suppositi. Siquidem persona res sui juris est, ut loquitur Paschasius citatus in Epist. Synodica Concilii Francofurtensis; consistens scilicet per se ab aliis separata, quibus nequidem exigat uniri. Juxta quem dicendi modum personalitas superaddit naturæ rationali completæ solam negationem; quæ cum per ipsam unionem ad Verbum destruat, seu impediat, patet Verbum non assumpsisse personam, sed tantum naturam humanam; adeoque cum unitate personæ consistere pluralitatem naturarum.

Et juxta istam resp. datur.

Quare hic dicendi modus valdè congruit mysterio, & ex eo stabilitur. Hoc ipso namque quod humanitas uniter Verbo, implicat in terminis manere personalitatem creatam, supposito quod hæc sit quædam negatio communicabilitatis seu unionis alienam substantiam, cum hæc negatio formaliter tollatur per ipsam unionem ad Verbum. Quare juxta hunc modum manifestè patet, quàm rectè Concilia & Patres ex ipsa assumptione humanitatis à Verbo concludant destructam seu præpeditam fuisse personalitatem creatam; sicque tacite doceant mysterium Incarnationis non potuisse constare, seu assumptionem naturæ humanæ esse impossibilem, si hæc propriam retinisset personalitatem. Quod etiam docent communiter illi Theologi, qui personalitatem creatam statuerunt in modo posito; ut patet apud Propositum q. 4. art. 3. dub. 4. Quo tamen supposito nulla apparet esse collectio præfata; præsertim supposito, quod non repugnet eandem naturam creatam posse simul terminari à pluribus personalitatibus alienis (quod Alii passim supponunt) cur enim tunc repugnaret cum aliena retineri propriam personalitatem, potius quàm terminari duplici personalitate alienâ?

Incarn. est un. seu ad. prod. unior. bi. cu. nati. Quamvis ad congru. Mystr. carnal. ostendit.

Difficili. quam ab. patitur. declarari. Hæc. farid. etian. alia. nihil.

Nullatenus tamen huic mysterio consonat doctrina Durandi adscriptæ, desola distinctione rationis inter naturam & personam creatam: sola enim distinctio ista non sufficit ad separabilitatem realem humanæ naturæ à personalitate creatæ; quam tamen separabilitatem fides certissime adstruit in Christo. Verum quidem est dari gradum metaphysicum substantiæ cuilibet identificatum, à quo formaliter dicitur omnis illa, adeoque etiam humanitas Christi, per se subsistere, id est, non inherere alteri instar accidentis. Sed gradus iste non est substantia, quæ facit formaliter substantiam quatenus eâ affectam esse incommunicabilem, seu suppositum aut personam; uti fides docet.

32. Sententia solam distinc. rationem et. et. nisi inter. naturam et. personalitatem creatam. Statuentem un. congruit. Mystr. Incarnati.